

صدای پای امیدهای آینده سینمای ایران

مناطقه جعفری

خبرنگار گروه فرهنگ

فیلمسازان حرفه‌ای ایران از سینمای داستانی بگریزد تا سینمای مستند لیست بلندبالایی ندارند اما هرچه هست، عموماً از جمله فعالان سینمای فیلم کوتاه هستند. از فیلمسازان قدیمی همچون رضا میرکریمی، اصغر فرهادی تا جوان‌هایی همچون احسان عبدی پور، سعید روستایی یا شهرام مکری ابتدا با فیلم‌های کوتاه و سینمای جوان به دنیای فیلمسازی حرفه‌ای پا گذاشتند. جشنواره فیلم کوتاه تهران رویداد مهمی برای کشف و معرفی استعدادها و تازه سینمای ایران است و خالدار در چهلمین فصل برگزاری محلی برای شناخت ایده‌ها و فعالیت‌هایی که طی دو سال گذشته مدیران جدید انجمن سینمای جوان برای جریان فیلم کوتاه طراحی کرده‌اند. مهدی آذرپندار که دو سال است به‌عنوان مدیرعامل انجمن سینمای جوان حضور دارد و دبیری جشنواره فیلم کوتاه را هم به عهده گرفته در گفت‌وگویی که در «فرهیختگان» داشت درخصوص اهمیت سینمای فیلم کوتاه گفته است: «انجمن سینمای جوان در سال‌های گذشته تعددی یا غفلتاً در عین اینکه بسیار جای مهمی بوده، به‌عنوان یک جای مهم بازنمایی نشده است که بخشی از آن شاید به خلق و خوری انجمنی‌ها به‌عنوان یک خانواده بزرگ برگردد. آنها کمی بیش از حد درون‌گرا هستند و البته شاید هم تعددی در کار بوده که اینجا خیلی به‌عنوان جای مهمی بازنمایی نشود تا استقلال بیشتری داشته باشد.» به گفته آذرپندار انجمن سینمای جوان جایی است که مهم‌ترین سینماگران امروز ما روزی فیلم ساخته‌اند یا آموزش دیده‌اند و برای همین نگاهی که تیم جدید در سینمای کوتاه دارند نگاهی تحولی برای فیلمسازی حرفه‌ای در سینمای بلند دارد.

حضور پررنگ شهرستانی‌ها با ژانرهای متنوع

چهلمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران که از روز پنجشنبه ۲۷ مهرماه آغاز شده با حضور پرشمار مخاطبان همراه بوده است. پردیس سینما گالری ملت در روز اول با ازدحام عجیبی در راهروها مواجه بود و مهم‌تر از آن سانس‌های نمایش فیلم‌ها خصوصاً آثار بخش مسابقه سینمای ایران حضور پرشور تماشاگران را به خود دید. شعار جشنواره امسال را «آیین تمام نمای ایران» گذاشتند و برایشان مهم بود که کیفیت آثار نسبت به سال گذشته بالاتر باشد. شاید برای همین است که تعداد پذیرفته‌شدگان نسبت به دوره‌های دیگر کمتر است اما به گفته آذرپندار، تلاش شده تا کیفیت آثار بالا باشند. او

در نشست خبری این جشنواره گفت: «از هیات انتخاب جشنواره خواهش کردیم معیار آنها کیفیت باشد. به دلیل تثبیت وجهه بین‌المللی جشنواره در سال‌های اخیر سعی کردیم آثار را با سخت‌گیری کیفی انتخاب کنیم. در بخش بین‌الملل هم با آثاری از کشورهای مختلف به دست‌مان رسید که رکورد چهل ساله جشنواره را جابه‌جا کرد. جشنواره فیلم کوتاه تهران یکی از سخت‌ترین ورودی‌ها را نسبت به جشنواره‌های دیگر جهان دارد. از هر هزار فیلم هشت فیلم برای حضور در جشنواره انتخاب می‌شوند. سعی ما بر این بود که بتوانیم از تمام ایران آثاری با حفظ کیفیت بپذیریم. قرار نبود کیفیت فدای رویکرد و محتوا شود.»

حضور شهرستانی‌ها در این دوره از جشنواره پررنگ است و آذرپندار دلیل آن را سیاستگذاری‌های جشنواره می‌داند و در این باره گفته است: «می‌خواستیم این نگاه را به فیلمسازان بدهیم و قرار نیست جشنواره با آنکه نام تهران را روی خود دارد فقط میزبان فیلمسازان تهرانی باشد، به همین دلیل در این زمینه رشد داشتیم و تعداد آثار پذیرش شده از فیلمسازان استانی بیش از فیلمسازان تهرانی است. این برای نخستین بار است که این اتفاق رخ می‌دهد و معادل ۵۵ درصد آثار پذیرش شده از شهرستان‌ها هستند. نسبت به دوره گذشته هم در این زمینه رشد داشته‌ایم و برای ما خوشحاله‌کننده است.» هویت مستقل جشنواره فیلم کوتاه همیشه مهم بوده است و آذرپندار درباره این دوره از جشنواره و مستقل بودن آن از انجمن سینمای جوان گفته است: «سعی کردیم تفکیکی بین انجمن سینمای جوانان ایران و جشنواره فیلم کوتاه تهران داشته باشیم. جشنواره هویتی مستقل از انجمن دارد. ضمن اینکه انجمن خودش یکی از تولیدکنندگان بزرگ فیلم است. خوشحالم که امسال حتی یک فیلم در بخش داستانی نیست که به دلیل ممیزی حذف شده باشد و دقیقاً همان لیست هیات انتخاب به بخش داستانی و سایر بخش‌ها راه پیدا کرده است.» بلیت‌فروشی برای جشنواره هم یکی دیگر از اقدامات امسال جشنواره است، امسال بلیت‌فروشی برای جشنواره از طریق سایت آی‌تی‌کت صورت می‌گیرد و تخفیفاتی هم برای دانشجویان و هنرجویان سینما و برخی گروه‌ها در نظر گرفته شده است. قیمت بلیت هر بلیت هم ۳۰ هزار تومان است که البته مشمول تخفیف هم می‌شود. سال گذشته که خیلی‌ها معتقد بودند با توجه به اتفاقاتی که در کشور افتاده است نباید جشنواره برگزار شود اما با همه بالا‌پایین‌ها برگزار شد و مورد استقبال هم قرار گرفت. امسال هم برخی فیلم‌ها متأثر از اتفاقات سال گذشته است و آذرپندار درباره این آثار در نشست خبری گفت: «من سعی کردم به وعده‌هایی پایبند باشم؛ یکی همین حضور

فیلم‌های سیاسی بود، دیگری حضور پررنگ استان‌ها و سومی حضور فیلم از ژانرهای مختلف. ساخت فیلم سیاسی تابو نیست و می‌خواستیم روی این موضوع ثابت قدم باشیم.»

روزهای شلوغ جشنواره با ۶ هزار مخاطب

شاید برگزارکنندگان این جشنواره فکر نمی‌کردند روزهای ابتدایی را بابتقدر پرشور شروع کنند. در این دو روز سالن‌های یک و دو پردیس ملت شلوغی عجیبی را در جشنواره فیلم کوتاه تجربه کرد؛ به شکلی که در همه سانس‌ها، تک‌تک صندلی‌های هر دو سالن پر شد و ده‌ها تماشاگر نیز روی پله‌ها نشستند یا در انتهای سالن، ایستاده فیلم‌ها را تماشا کردند. شلوغی این دو سالن به حدی بود که دقیقاً بین نمایش فیلم‌های دو سانس، فضای میان دو سالن مملو از تماشاگران بود؛ افرادی که در انتظار باز شدن درهای سالن بودند و می‌خواستند تماشاگر فیلم‌ها را از دست ندهند. استقبال از سانس‌های ۱۴ و ۱۶ جشنواره به حدی بود که دو سالن سه و پنج هم به ظرفیت سالن‌های نمایش دهنده فیلم‌ها اضافه شدند تا آکران فیلم‌های داستانی بخش اصلی را برعهده بگیرند. نتیجه آن که جشنواره در اولین روز، ۱۰۰ سانس فوق‌العاده را تجربه کرد و صفی طولانی بیرون سالن‌ها برای رای‌دهی مردمی جشنواره شکل گرفت. نتیجه این اتفاقات آن شد که به استناد محراب محمدزاده، مدیر کمیته اطلاع‌رسانی جشنواره بیش از شش هزار نفر مخاطب نخستین روز جشنواره بودند و با توجه به استقبال تماشاگران سانس ویژه همزمان هم در نظر گرفته شد تا کسی از دیدن فیلم‌های روز اول جانماند. به نظر می‌رسد چهلمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران با آنچه که حضاران در دو روز نخست این رویداد مشاهده کردند بازگشتی به دوران رونق جشنواره‌های سینمایی ایران را رقم زده است.

کادرسازی‌ای که باید جدی گرفته شود

یکی از تاکیدات مدیران جدید انجمن سینمای جوان بر کشف استعداد و آموزش فیلمسازان سینمای بلند است. آذرپندار، مدیرعامل انجمن سینمای جوانان ایران طی یک برنامه تحولی پنج‌ساله به دنبال برنامه‌ریزی برای کادرسازی در سینمای ایران است. او در گفت‌وگویی که با «فرهیختگان» داشت در این باره گفته بود: «این بحث مهمی است که ما فکر کردیم باید برای سینمای ایران کادرسازی کنیم و به‌تبع آن سیاست‌های بعدی ما در آن برنامه پنج‌ساله تحولی برویندای این رویکرد اعلام شد.» او همچنین با اشاره به همان سند تحولی پنج‌ساله در سینمای جوان تاکید کرد: «برخلاف تصور بیرونی که به این برنامه‌ها

معمولاً نمی‌توان ارجاع داد و صرفاً یک سند با کارکرد رسانه‌ای است، واضح بگویم که اگر روزی شما خواستید من را در انجمن سینمای جوان قضاوت کنید براساس همان سند تحولی و میزان پایبندی به آن قضاوت کنید چون ما ساعت‌ها فکر کردیم و برنامه پنج‌ساله تحولی را نوشتیم و به این برنامه ایمان داریم.» مطمئناً فعالیت در این عرصه نیازمند به کار بستن نگاه حرفه‌ای در ریل‌گذاری حوزه‌ای است که سال‌های آینده سینمای ایران را طراحی می‌کند. یکی از این موارد را باید در تنوع ژانر تولید دانست. آذرپندار به سیاست حمایت از تنوع ژانرهای در تولید فیلم کوتاه اشاره کرد و در این باره گفت: «سیاست انجمن در دوره جدید ضریب دادن به ژانرها و حمایت از آنهاست. ترجمان سینمایی آنچه عرض کردم، تنوع ژانرهاست.»

او در گفت‌وگویی هم که با ایسنا داشته درمورد این موضوع گفته است: «ما از دل اختلاف‌نظرهایی که بین فیلمسازان وجود داشت تصمیم گرفتیم که یک پیشنهاد سینمایی بدهیم و بگویم که به جای بحث‌های جامعه‌شناختی یا بحث درباره اینکه واقعیت این است یا آن، می‌شود واقع‌نگاری و فیلمسازی صرفاً ژانل را کنار گذاشت و در ژانرها فیلم ساخت. این پیشنهاد خدا را شکر اجماع بیشتری در پی داشته و بسیاری از این فیلمسازان منتقد امروز به فیلمسازی در ژانر مشغول هستند. البته درام اجتماعی همچنان بیشترین ژانری است که در انجمن متقاضی دارد اما در ژانرهای دیگر رشد خیلی خوبی داشته‌ایم. مثلاً در دو سال گذشته به اندازه تمام این سال‌ها فیلم ژانر وحشت ساخته شده که بعضاً فیلم‌های خیلی خوبی هم هستند؛ یا به اندازه تمام این سال‌ها فیلم فانتزی تولید شده که در جشنواره‌های مختلف داخلی و خارجی جایزه گرفته و می‌گیرند. پس با اطمینان می‌گویم که تمام سلاقی فیلمسازی می‌توانند با انجمن کار کنند و جای کسی را تنگ نمی‌کنیم.»

آذرپندار معتقد است سیاست ژانر، فضای آزادتری را در جشنواره‌ها ایجاد می‌کند و حتماً فیلمسازان جسورتری را به سینمای ایران معرفی خواهد کرد.

پس اگر می‌خواهیم فیلم‌های کوتاه این دوره از جشنواره را بررسی کنیم باید از چند منظر مورد توجه قرار گیرد؛ اینکه فیلمساز و آثری که پیش‌روی مخاطبان قرار گرفته است چه نسبتی با جریان فیلمسازی در سینمای حرفه‌ای دارد و دیگر اینکه آیا سیاست تنوع ژانر و تقویت سینمای شهرستان، نشانگانی از یک طراحی دقیق و باظرافت است یا که نه یک مدل مهندسی شده، مجعول و باسهم‌ای است. جشنواره فیلم کوتاه تهران در فصل جهلم خود می‌تواند نقطه آغاز آینده جدیدی برای سینمای ایران باشد به شرطی که امیدهای تازه از دل همین جشنواره ظهور کند.

سومین جشنواره رسانه‌ای امام رضا(ع) با تقدیر از برگزیدگان به کار خود پایان داد

ترویج سیره رضوی؛ راه‌حل بحران‌های امروز

سومین دوره از جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع) با برگزاری آیین اختتامیه در جوار آستان ملک باسپاس رضوی و در حال و هوای حماسه طوفان الاقصی و حزن جنایات رژیم کورک‌کش در غزه با معرفی برترین‌ها و آثار برگزیده به کار خود پایان داد. در آیین اختتامیه سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع) که با حضور تولیدات آستان قدس رضوی، برگزار شد، جمعی از معاونان رسانه ملی، مدیران خبرگزاری‌های سراسری، مطبوعات و رسانه‌های نوین، همچنین مدیران حوزه‌های فرهنگی استان و مشهد حضور داشتند. تولیدات آستان قدس رضوی در این آیین که با برنامه‌های متنوع همچون رونمایی از چند اثر هنری و رسانه‌ای رضوی همراه بود در سخنانی ضمن اشاره به جنایات هولناک رژیم کورک‌کش صهیونیستی و نقش رسانه‌ها و هنرمندان در این باره خاطرنشان کرد: «این روزها شاهد ظلم و قساوت عظیم و کم‌سابقه‌ای در تاریخ از سوی رژیم صهیونیستی علیه ملت مظلوم فلسطین هستیم؛ از یک سو ارتش صهیونیستی در اوج بی‌رحمی بیمارستان را بمباران می‌کند و صدها تن از کادر درمانی، مجروحان بستری و زن و کودک بی‌گناه را به خاک و خون می‌کشد و از سوی دیگر رئیس‌جمهور آمریکا در اوج بی‌شرمی در دروغی بزرگ این جنایت را به خود فلسطینی‌ها منتسب می‌کند. امروز رسالت آگاهی‌بخشی و ایفای تکلیف بر دوش تمام اشخاصی بوده که خداوند به آنها استعداد، توانایی و ذوق هنری عنایت فرموده است.» احمد مروی افزود: «هنرمندان باید برای برلاسازی و ثبت این جنایات و وقایع با واژه‌سازی به میدان بیایند، مقاله و تحلیل به جای خود بسیار خوب است اما واژه‌سازی همچون شعر مفاهیم و وقایع را ماندگار می‌کند. هنگامی که رئیس‌جمهور آمریکا به‌عنوان مقام رسمی یک کشور چنین دروغ بزرگی را درخصوص عامل بمباران بیمارستان غزه می‌گوید باید در تاریخ، این فرد تفکر و رفتار رسوا شود و این امر با واژه‌سازی‌ها محقق خواهد شد، همان‌گونه که حضرت اباعبدالله الحسین(ع) و حضرت زینب(س) با واژه‌سازی‌های «هل من ناصر ینصرنی» و «ما رأیت لأجمیلاً» به ماندگاری نهضت عاشورا کمک کردند.»

آثار جشنواره در جریان جامعه اثرگذار باشد

تولیت آستان قدس رضوی همچنین در بخش دیگری از سخنانش ضمن تقدیر از تلاش‌های شرکت‌کنندگان و دست‌اندرکاران برگزاری این جشنواره رسانه‌ای، بر لزوم پایش و ارزیابی میزان اثرگذاری جشنواره تاکید و تصریح کرد: «نباید از نتایج و خروجی این جشنواره غفلت کرد، همواره باید در برنامه‌های هنری، علمی و تبلیغاتی به خروجی، میزان تاثیرگذاری و امتداد آن در جامعه نیز توجه کرد. باید بررسی‌ها شود که این جشنواره به

چنین توانایی‌هایی در کشور حتماً بر دوش همه ما و ویژه مسئولان در نگهداشت و باور کردن این توانمندی‌ها است.»

داوران همچنین توصیه‌هایی نیز به شرکت‌کنندگان در دوره‌های آتی داشتند: «مفاهیم و مضامین ناب فرهنگ رضوی را نیاز بشیر و ترویج و عمل به سیره رضوی راه حل بسیاری از مخاطرات و بحران‌های امروزی می‌دانیم. از این رو امسال هم از همه درخواست می‌کنیم از همین امروز با برنامه‌ریزی بهتر، در تمامی سطوح و مناطق و کشورها و به همه زبان‌ها، ارتقا و انتفاع شایسته برنامه‌ها و آثار رسانه‌ای رضوی را در دستور کار قرار دهند و بنا به مسئولیت دینی، حرفه‌ای و اجتماعی خویش از هر موقعیت و شرایطی برای تبیین آموزه‌های ناب این فرهنگ مبارک استفاده حداکثری کنند.»

تقدیر از ۸۲ اثر برگزیده در سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع)

این گزارش حاکی است دبیر اجرایی سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع) نیز در حاشیه اختتامیه گفت: «از مجموع حدود ۴ هزار اثر رسیده به این دوره جشنواره، ۸۲ اثر به‌عنوان آثار برگزیده معرفی و از آنها تقدیر شد.» وحدت عماد اظهار کرد: «این آیین، نقطه پایانی بر یک مارتز شش‌ماهه بود؛ مارتزی که از انتشار فراخوان این دوره جشنواره در بخش‌های مختلف آغاز شد.» وی ادامه داد: «همچنین از عموم تولیدکنندگان محتوای رسانه‌ای رضوی در داخل و خارج از کشور دعوت شده بود تا آثار برجسته خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.» عماد افزود: «نزدیک به ۴ هزار اثر از داخل کشور به ویژه از استان‌های خراسان رضوی، تهران و اصفهان و همچنین از ۱۱ کشور خارجی به‌خصوص کشورهای مسلمان جهان اسلام به دبیرخانه سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع) رسید.» وی گفت: «پس از طی دو دوره داوری مقدماتی و نهایی، در مجموع ۸۲ برگزیده جشنواره شناسایی شدند که در قالب آیین اختتامیه جشنواره رسانه‌ای امام رضا(ع) از آنها تقدیر شد.» دبیر اجرایی سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌ای امام رضا(ع) تصریح کرد: «در حاشیه برگزاری این اختتامیه، چند رویداد جانبی نیز از جمله برپایی نمایشگاه گزیده آثار عکس و گرافیک سومین دوره جشنواره و همچنین آکران آثار بخش رسانه‌های صوتی و تصویری همچون فیلم کوتاه، مستند و پویانمایی در دو پردیس سینمایی آریمتاژ و پارک بازار در سطح شهر مشهد انجام شد.» وی افزود: «همچنین نمایشگاهی از آثار گرافیکی مرتبط با قیام و حماسه این روزهای مردم فلسطین در محل برگزاری آیین پایانی این جشنواره دایر شد.»